

מראי מקומות - מנחות מ"ד

ציצית והו"ל כמו ד' עדים שמעידים לו ומתרים אותו שלא לעבור העבירה.

(ד) **עד שלושים יום, פטורה מן הציצית - ע'** ברא"ש בחולין (פרק ח', סי' כ"ו) שכ' דנראה דטוב שלא לברך על טלית שאולה, ואינו דומה להא דנשים מברכות על מצעשו"ג, דהכא הרי כל אדם פטור בטלית שאינו שלו, ולכן לא אמרי' דמברכין, אבל מ"מ המברך לא הפסיד. וכ' דנראה דכל זה אם שואל טלית שאינה מצויצת, וקאמר דפטור מלהטיל עליו ציצית, דכתי' גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך, אבל השואל טלית מצויצת, אדעתא דהכי השאילה לו, שיברך עליה. ואם א"א לברך א"כ תהי' שלו, הוי כאילו נותנה לו במתנה ע"מ להחזיר.

(ה) **והשוכר בית בחו"ל, כל ל' יום פטור מן המזוזה - ע' בתוס' ד"ה טלית שכ' להסתפק בענין שוכר בית, מה שחייב במזוזה לאחר ל' יום, האם זה דין דאורייתא, דעכשיו נקרא ביתו, או דלמא הוי דין דרבנן. וכ' הקרן אורה שיש נפק"מ בזה, (א) לענין א' שהוא כבוש בבית האסורים לכמה חדשים, דאם אמרי' דהוי חיוב דרבנן, א"כ י"ל דגדר התקנה הוא דכל ישיבה של יותר מל' יום צריך מזוזה, וא"כ גם בבית האסורים יהי' חייב. משא"כ אם הוי דין דאורייתא, דלאחר ל' יום נקרא ביתו, א"כ דוקא מי שיש לו זכות בהבית, או ע"י שכירה או ע"י שאלה, בזה שייך לומר דחייב במזוזה, משא"כ מי שכבוש בבית האסורים, דודאי אין לו שום זכות כלל בהבית, וא"כ ודאי אינו חייב מדין ביתך. וכ' עוד נפק"מ במי שהי' שוכר בית ואח"כ קנאו, דאם חיובו מעיקרא הי' מן התורה, א"כ אין צריך להסיר המזוזה ולחזור ולקבוע. אבל אם כל חיובו הי' מדרבנן, א"כ נמצא דזמן קביעותו הי' זמן פטור מן התורה, וא"כ מן התורה יהי' חייב לחזור ולקבוע אותו בשעה שנתחייב מן התורה.**

(ו) **כל שאינו מניח תפילין עובר בשמונה עשה - פרש"י, ד' פרשיות יש בהן, ואכל חדא קיימי**

(א) **ובדמו צובעין תכלת - ע' במשנה למלך (כלי המקדש ח', י"ג), שהעיר אהא דלא כ' הרמב"ם אלא דתכלת האמורה בכל מקום הוא הצמר הצבוע בעצם השמים שהוא פתוך מן הכחול, ולא כ' דצריך להיות מן החלזון. וכ' דלכאוף צ"ל דסמך הרמב"ם על מה שכ' בהל' ציצית, דשם כ' דתכלת צריך להיות מן החלזון. אולם ע' בעמק ברכה (ציצית ה'), דהביא מש"כ הרמב"ם בהל' ציצית (פרק ב') דתכלת האמורה בכל מקום היא הצמר הדומה לרקיע וכו', אבל בציצית כ' שהתכלת שבה ידועה שעומדת ביופיה, ולא תשתנה, וכל שלא נצבע באותה צביעה פסול לציצית אע"פ שהוא כעין רקיע, וע"ז כ' כיצד צובעין תכלת של ציצית, וכו', ואח"כ מביא דם חלזון. ודייק מזה העמק ברכה דדין הוא בתכלת של ציצית דוקא דצריך שיהי' עומד ביופיה ולא תשתנה, ולכן צריך להיות דוקא ע"י החלזון, אבל לתכלת של בגדי כהונה לא צריך אלא שיהא צבועה כעין רקיע, ולפיכך לא צריך דם חלזון.**

(ב) **אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה שאין מתן שכרה בעוה"ז ולעוה"ב - פי' המהרש"א, דהיינו דשכרה נתחלק בין עוה"ז ועוה"ב, קצת בעוה"ז והמותר לעוה"ב. ואי"ז דומה למה דאי' במשנה בפאה שיש דברים שאוכלין פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב, דהיינו דוקא דברים אלו המנויים במשנה שם [נ"ק], הא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וא"כ מה שייך אפי' להתחלק המצוה שיהי' קצת משכרה בעוה"ז, וע"ע בעין יעקב שעמד על זה, ע"ש מש"כ.**

(ג) **בא ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו - ע' בפרש"י בהמשך דמבואר דהבין שהי' נס בזה שטפחו לו על פניו. והעיר העיון יעקב, א"כ לכאוף היא עצמה היתה יכולה לראות הנס בשעה שנעשה, וא"כ מה שאלה לו מה מום ראית בי. ולכן צידד דאולי כוונת הגמ' לומר דבאמת לא טפחו לו הציצית על פניו, אלא דהכל הי' בדמיונו, דהיינו דהי' דומה לו כאילו טפחו לו הציצית על פניו, דכיון דהי' נזהר במצות ציצית אף מעיקרא, נזכר מצות**

היכא דבלא"ה אינו יכול להביא כל הכבשים, האם בכה"ג אמרי' דמודים רבנן לר"ש דבכה"ג דאינו יכול לקנות כל הכבשים, בזה עדיף גם לדידהו לקנות רק כבש א' ונכסיו, והניח בצ"ע.

תרי עשה, וקשרתם לאות והיו לטוטפות. והק' המהרש"א, למה מונין ד' פרשיות לד' מצוות, הא הד' פרשיות מעכבין זא"ז, וא"כ ע"כ מצוה א' הן, והניח בקו'.

ז) **כי פליגי בבאין בפנ"ע, רבנן סברי מדבאין עם הזבח מנחה ואח"כ נסכים, בפנ"ע נמי וכו'- ע' בחי' הגרי"ז דחקר בהא דנח' רבי ורבנן בסדר הקרבת המנחה והנסכים, האם הביאור הוא דהמנחה והנסכים שייכים להדדי, דהוי כאילו באים בב"א, ורק דפליגי רבי ורבנן איזה מהן קודם, או דבאמת כיון דבאין בפנ"ע אין להם שייכות אהדדי כלל, והוי חיוב מנחה וחיוב אחר של נסכים. ולפי זה המח' רבי ורבנן הוא דרבנן סברי דבעלמא מנחה קודמת לנסכים, ורבי סבר דבעלמא נסכים קודמים למנחה, משום דאית בה חשיבות דמתאמרא שירה עלייהו (בבאין עם הזבח). והוסיף דלפי צד זה יהי' נפק"מ היכא שיש נסכים של א' ומנחה של אחר, דיהי' מח' רבי ורבנן שייך גם בכה"ג, כיון דהוי מח' כללי בענין קדימה בקרבנות, איזה מהן קדים, מנחה או נסכים.**

ח) **ורבי, התם הוא דאידי וכו', אבל בפני עצמן נסכים עדיפי- הק' הקרן אורה, הא אי' בתוספתא דמנחה קודם לנסכים משום דאישים קודם לספלין. ותי' דצ"ל דהך מעלה דאישים קודם לספלין, היינו רק בקרבן יחיד, אבל בקרבן ציבור אי' סברא אחרת דנסכים עדיפי משום דמתאמרא עליו שירה.**

ט) **ר' שמעון אומר אם היו להם פרים מרובים- ע' בקרן אורה (מה). שהביא מש"כ הרמב"ם בפיה"מ דאין הלכה כר"ש. וכ' דאינו מבואר בסוגיין מי הוא החולק על ר"ש, וציין לעי' בתוס' יו"ט, וע"ש שהביא דרבנן דפליגי על ר"ש דורשין ואיפה לפר ואיפה לאיל לדרשה אחרת, דאיפה גדולה ואיפה קטנה קרויין איפה, ע"ש. וע"ע בלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה ר"ש) דכ' להסתפק בדעת חכמים, בר"ח דצריך להביא ב' פרים וז' כבשים, מהו הדין אם אין לו דמים על כולם, האם מוטב להביא קצת ממין א' וקצת ממין אחר, או דמוטב להביא מין א' במלואו, אף דעי"ז יחסר מין השני לגמרי. ועוד כ' להסתפק (בד"ה פרים),**